

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 21 września 2015 roku Sąd Rejonowy dla Łodzi-Widzewa w Łodzi oddalił wniosek J. B. o ustanowienie służebności przesyłu oraz zasądził od wnioskodawczyni na rzecz uczestnika postępowania (...) Spółki Akcyjnej w Ł. kwotę 257,00 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania.

W uzasadnieniu postanowienia Sąd Rejonowy wskazał, że we wniosku złożonym w dniu 29 grudnia 2014 roku o odpłatne ustanowienie służebności przesyłu J. B. wniosła o ustanowienie służebności przesyłu obciążającej nieruchomość, której jest właścicielem, stanowiącej działkę ewidencyjną nr (...), położoną w Ł. przy ul. (...), dla której Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi XVI Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą nr (...), na rzecz przedsiębiorcy (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w Ł., której treścią będzie uprawnienie do utrzymywania na nieruchomości posadowionych urządzeń elektromagnetycznych w postaci linii elektromagnetycznej średniego napięcia – 15 kV oraz prawie do korzystania z nieruchomości w zakresie ustalonej strefy ochronnej oraz pasie eksploatacyjnym w zakresie niezbędnym do zapewnienia prawidłowego i niezakłóconego działania urządzeń przesyłowych przebiegających przez nieruchomość poprzez ich eksploatację, dokonywanie kontroli, przeglądów, konserwacji, napraw, modernizacji, remontów i usuwania awarii, jak również przez dostęp do urządzeń polegających na prawie przechodu i przejazdu przez nieruchomość w ustalonej strefie ochronnej oraz pasie eksploatacyjnym w zamian za jednorazowo wynagrodzenie.

Uczestnik postępowania (...) S.A. Oddział Ł.-Miasto, wniósł o oddalenie wniosku i zasądzenie kosztów procesu. Podniósł, iż sporna linia energetyczna 15 kV została wybudowana w roku 1941. Następnie w latach 1972-1973 przedmiotowa linia została zmodernizowana oraz zatwierdzona decyzja Prezydium Rady Narodowej. Do dnia dzisiejszego przebieg linii nie uległ zmianie. Linia 15 kV była nieprzerwanie eksploatowana i modernizowana przez uczestnika postępowania począwszy od jej powstania. Najpóźniej w 1982 roku nastąpiło zasiedzenie służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu na rzecz Skarbu Państwa, a następnie prawo to zostało przeniesione na poprzedników prawnych uczestnika postępowania, tj. (...) S.A., a wcześniej przedsiębiorstwo państwowe Zakład (...), wchodzące początkowo w skład Zakładów (...) w W., a od 1 lutego 1989 roku posiadało osobowość prawną jako samodzielny podmiot wyposażony w składniki mienia powstałe ze zlikwidowanego Centralnego O.. Zasiedzenie, zdaniem uczestnika, nastąpiło w dobrej wierze.

Sąd Rejonowy oparł rozstrzygnięcie na następujących ustaleniach faktycznych.

W roku 1941 została wybudowana napowietrzna linii energetyczna o mocy 15 kV przebiegająca przez nieruchomości położone w Ł. przy ul. (...), w tym również przez nieruchomość, która od 1991 roku jest własności J. B.. W latach 1972 i 1973 linia ta została zmodernizowana, lecz jej przebieg nie uległ zmianie.

Zarządzeniem nr 228 Ministra Górnictwa i Energetyki z dnia 25 listopada 1958 roku utworzono przedsiębiorstwo państwowe pod nazwą Zakłady (...). Podmiot ten w dniu 10 marca 1959 roku został wpisany do rejestru przedsiębiorstw państwowych. W (...) Zakładów (...) działała jednostka organizacyjna pod nazwą Zakład (...) w Ł.. Uchwałą nr 13/ (...)/89 Ministra Przesyłu z dnia 16 stycznia 1989 roku utworzone zostało przedsiębiorstwo państwowe pod nazwą Zakład (...) w Ł.. Następnie w dniu 12 lipca 1993 r. dokonano podziału przedsiębiorstwa państwowego pod nazwą Zakład (...) w Ł. w celu wniesienia przez Skarb Państwa zorganizowanej części mienia do spółki akcyjnej (...) S.A. w W.. Ponadto dokonano przekształcenia Zakładu (...) w Ł. w jednoosobową spółkę Skarbu Państwa pod nazwą (...) Spółka Akcyjna w Ł.. Nowo powstałej spółce (...) S.A. w W. przekazano składniki majątkowe w postaci stacji J., P. i Z., w tym linie średniego napięcia 15kV.

Na podstawie umowy aportowego zbycia przedsiębiorstwa z dnia 30 czerwca 2007 roku zawartej pomiędzy spółką (...) S.A. w Ł. oraz (...) Sp. z o.o. w W. doszło do pokrycia wkładu niepieniężnego podwyższonego kapitału zakładowego (...) w W. w postaci przeniesienia przedsiębiorstwa (...) S.A. w Ł. na rzecz w/w spółki.

(...) S.A., od 2008 r. (...) Sp. z o.o., jest włączona do spółki (...) S.A. z siedzibą w L. i działa jako Oddział z siedzibą w Ł.. Z dniem 31 sierpnia 2010 r. doszło do aportowego zbycia przedsiębiorstwa i postanowieniem Sądu Rejonowego w Lublinie z dnia 31 sierpnia 2010 roku (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w L. przejęła między innymi spółkę (...) Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Ł. na podstawie art. 492 § 1 pkt 1 k.s.h., w następstwie czego spółka przejmująca z dniem rejestracji połączenia wstąpiła we wszystkie prawa i obowiązki spółek przejmowanych.

Pracownicy uczestnika cyklicznie dokonują obchodów urządzeń przesyłowych w związku z koniecznością ustalenia ich stanu technicznego, zakresu ewentualnych napraw, czy w przypadku awarii. Dokonanie powyższych czynności wymaga wejścia bezpośrednio na teren nieruchomości wnioskodawczyni. Prace modernizacyjne na przedmiotowej linii wykonywane były ostatnio w 1972 roku – nastąpiła wymiana słupów i przewodów, ale przebieg linii i jej umiejscowienie nie zmieniły się.

Sąd Rejonowy oddalił wniosek o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego rzeczoznawcy z zakresu szacowania wartości nieruchomości na okoliczność wartości służebności przesyłu oraz wysokości wynagrodzenia należnego za ustanowienie takiej służebności, uznając, że dowód ten nie ma znaczenia dla rozstrzygnięcia w świetle podniesionego przez uczestnika zarzutu zasiedzenia.

Sąd Rejonowy wyjaśnił, że zaniechał przeprowadzenia dowodu z oględzin nieruchomości (art. 626 § 2 k.p.c. w zw. z art. 626 § 3 k.p.c.), bowiem okoliczności istotne dla wytyczenia pasa służebności przesyłu były niesporne.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Rejonowy uznał wniosek J. B. za niezasadny. Sąd wskazał, iż aktualnie kwestię zasiedzenia służebności przesyłu reguluje art. 172 k.c. w zw. z art. 292 k.c. w zw. z art. 305⁴ k.c. Pomimo uregulowania instytucji służebności przesyłu dopiero w dniu 3 sierpnia 2008 r. (w przepisach art. 305¹ - 305⁴ k.c.), dodanych przez ustawę z dnia 30 maja 2008 r. o zmianie ustawy - Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 116, poz. 731), możliwość zasiedzenia służebności przesyłu na podstawie przepisów ogólnych tj. art. 292 k.c. w zw. z art. 172 k.c. istniała również przed wejściem w życie tejże nowelizacji (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 7 października 2008 roku, sygn. III CZP 89/2008).

Przesłankami zasiedzenia służebności na podstawie art. 292 w związku z art. 172 k.c. są posiadanie samoistne trwałego i widocznego urządzenia, służącego do wykonywania służebności oraz nieprzerwane posiadanie trwające przez czas potrzebny do zasiedzenia, który to czas jest zależny od dobrej lub złej wiary posiadacza. Okres potrzebny do zasiedzenia określa art. 172 k.c., który przed nowelizacją z 01.10.1990 roku stanowił, iż czas potrzebny do zasiedzenia dla posiadacza w dobrej wierze stanowi 10 lat, zaś dla złej wiary 20 lat.

W ocenie Sądu Rejonowego w rozpoznawanej sprawie zaistniały przesłanki do stwierdzenia zasiedzenia służebności.

Bezspornym był fakt, iż napowietrzne linie energetyczne znajdują się nad nieruchomością wnioskodawczyni. Linia ta jest trwałym i widocznym urządzeniem w rozumieniu art. 292 k.c. Urządzenia te zostały wybudowane w 1941 roku, już wówczas przebiegały przez działkę wnioskodawczyni i znajdują się do chwili obecnej w takim samym położeniu. Nie ulega zatem wątpliwości ich trwały charakter oraz ich widoczność.

Jeżeli chodzi o posiadanie prowadzące do nabycia służebności gruntowej w drodze zasiedzenia to ma ono inny zakres, niż posiadanie prowadzące do nabycia przez zasiedzenie własności. Polega – stosownie do treści art. 352 k.c. – na faktycznym korzystaniu z cudzej nieruchomości w zakresie odpowiadającym treści służebności (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 października 2006 roku, sygn.akt II CSK 119/06). Władztwo przedsiębiorstwa nad nieruchomością, na której znajduje się urządzenie odbywa się bez tytułu prawnego, ma charakter jedynie władztwa faktycznego, o granicach zbliżonych do tego, jakie wykonuje podmiot uprawniony z tytułu służebności (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 października 2002 roku, sygn.akt III CZP 64/02). Posiadanie zatem polega jedynie na wzniesieniu na gruncie trwałych i widocznych urządzeń niezbędnych do urzeczywistnienia przedmiotu działalności przedsiębiorstwa oraz konserwacji i naprawy tychże urządzeń – władanie, posiadanie, spełnienie przesłanek zasiedzenia należy odnosić do samych urządzeń, nie zaś do gruntu. Posiadanie służebności nie musi być wykonywane

w sposób ciągły, lecz stosownie do potrzeb (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 04.10.2006 r., sygn. akt II CSK 119/06).

Z ustalonego stanu faktycznego wynika, że przesłanka posiadania służebności została spełniona. Pracownicy uczestnika dokonywali wizyt na nieruchomości wnioskodawczyni w celu konserwacji i napraw. Już samo przesyłanie energii stanowi element służebności, i przesądza o korzystaniu z tejże, służy bowiem urzeczywistnieniu działalności przedsiębiorstwa. A zatem władztwo wykonywane przez poprzednika prawnego uczestnika, Skarb Państwa przed 1989 r. i samego uczestnika na nieruchomości wnioskodawców odpowiadało zakresowi służebności gruntowej przesyłu, polegało bowiem na wzniesieniu trwałych i widocznych urządzeń do przesyłu energii elektrycznej oraz na korzystaniu z nich w tym celu oraz w celu konserwacji i naprawy co stanowiło przedmiot działalności przedsiębiorstwa.

Jako początek terminu zasiedzenia Sąd Rejonowy przyjął koniec roku 1941, w którym wybudowano przedmiotową linię.

W dacie rozpoczęcia biegu terminu zasiedzenia obowiązywał art. 2265 Kodeksu N., zgodnie z którym ten, kto nieruchomość nabywał w dobrej wierze i przez tytuł sprawiedliwy, przedawnia własność dziesięć laty, jeżeli prawdziwy właściciel mieszka w obrębie Sądu A., w którym nieruchomość jest położona, a dwadzieścia laty, jeżeli zamieszkuje po za obrębem rzeczonoego Sądu. Natomiast zgodnie z art. XXXIII. § 1 przepisów wprowadzających prawo rzeczowe, do zasiedzenia, którego bieg rozpoczął się przed wejściem w życie prawa rzeczowego, stosuje się od tej chwili przepisy tego prawa; dotyczy to w szczególności możliwości nabycia prawa przez zasiedzenie. Jeżeli termin zasiedzenia według prawa rzeczowego jest krótszy niż według przepisów dotychczasowych, bieg zasiedzenia rozpoczyna się z chwilą wejścia w życie tego prawa; jeżeli jednak zasiedzenie, rozpoczęte przed wejściem w życie prawa rzeczowego, nastąpiłoby przy uwzględnieniu terminu określonego w przepisach dotychczasowych wcześniej, zasiedzenie następuje z tym wcześniejszym terminem (§2).

Wobec tego, iż terminy zasiedzenia w prawie rzeczowym, które zaczęło obowiązywać od 1 stycznia 1947 roku były dłuższe niż w Kodeksie Napoleona, zastosowanie miały terminy z Kodeksu Napoleona. Zgodnie bowiem z §50 prawa rzeczowego kto posiada nieruchomość przez lat dwadzieścia, nabywa jej własność, chyba, że w chwili objęcia nieruchomości w posiadanie był w złej wierze (zasiedzenie). Temu, kto posiada nieruchomość przez lat trzydzieści, nie można zarzucać złej wiary (§2)".

W ocenie Sądu Rejonowego w rozpoznawanej sprawie zasiedzenie nastąpiło w złej wierze. Uczestnik postępowania nie przedstawił żadnych dowodów na istnienie dobrej wiary.

Z uwagi na to Sąd Rejonowy przyjął, że do zasiedzenia służebności przesyłu na przedmiotowej nieruchomości doszło z dniem 1 stycznia 1962 r. na rzecz Skarbu Państwa. Z tą datą Skarb Państwa w imieniu, którego działało przedsiębiorstwo państwowe nabył przez zasiedzenie służebność gruntową tzw. służebność przesyłu.

W orzecznictwie ugruntowany jest pogląd, że w okresie przed dniem 1 lutego 1989r., gdy obowiązywał art. 128 k.c. statuujący zasadę jedności własności państwowej, za posiadacza samoistnego mógł być uważany jedynie Skarb Państwa, a nie przedsiębiorstwo państwowe wykonujące zarząd operatywny mieniem państwowym (np. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 9 grudnia 2009r., IV CSK 291/09, Lex nr 564973; w uchwale z dnia 22 października 2009r., III CZP 70/09, OSNC 2010/5/64; w postanowieniu z dnia 25 stycznia 2006r., I CSK 11/05, Biul. SN 2006/5/11). Biorąc pod uwagę przekształcenia własnościowe w obrębie własności państwowej, w tym skutki przekształcenia przedsiębiorstwa państwowego pod nazwą Zakład (...) w Ł. w jednoosobową spółkę Skarbu Państwa i podziału przedsiębiorstwa państwowego Zakładu (...) w Ł. w celu wniesienia przez Skarb Państwa zorganizowanej części przedsiębiorstwa do majątku uczestnika postępowania – nie ulega wątpliwości, że uprawnienia, w tym uprawnienia wynikające z posiadania przeszły na rzecz uczestnika.

W konsekwencji Sąd Rejonowy oddalił wniosek o odpłatne ustanowienie służebności przesyłu obciążającej nieruchomość wnioskodawczyni jako niezasadny.

O kosztach postępowania Sąd Rejonowy orzekł na podstawie art. 520 § 2 k.p.c., zasądzając od wnioskodawczynie na rzecz uczestnika wynagrodzenie pełnomocnika będącego radcą prawnym ustalone w oparciu o § 8 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1349 ze zm.) w wysokości 240 zł oraz opłatę skarbową od pełnomocnictwa 17 zł.

Apelację od przedmiotowego postanowienia wywiodła wnioskodawczynie, zaskarżając postanowienie w całości. Wnioskodawczynie podniosła następujące zarzuty:

- naruszenia art.233 § 1 k.p.c. przez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów i bezpodstawne przyjęcie, że już sam fakt wybudowania linii energetycznej służącej do przesyłu energii świadczy o rozpoczęciu posiadania służebności oraz przez przyjęcie, że doszło do przeniesienia posiadania między poprzednikami prawnymi uczestnika postępowania a uczestnikiem

- naruszenia art.292 w zw. z art.305¹ – 305⁴ i art.172 w zw. z art.3 k.c. poprzez błędna wykładnię i niewłaściwe zastosowanie polegające na uwzględnieniu zarzutu zasiedzenia służebności mimo braku ku temu podstaw normatywnych, uznanie, że jest możliwe zasiedzenie służebności o treści odpowiadającej treści służebności przesyłu, pomimo, że kodeks cywilny wprowadził numerus clausus praw rzeczowych, wśród których nie jest wymieniona służebność o treści odpowiadającej służebności przesyłu.

W oparciu o tak sformułowane zarzuty apelująca wniosła o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy sądowi I instancji do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia ewentualnie o zmianę postanowienia przez uwzględnienie wniosku, po uprzednim przeprowadzeniu dowodu z opinii biegłego sądowego na okoliczność wysokości jednorazowego wynagrodzenia w zamian za ustanowienie służebności oraz zasądzenie od uczestnika na rzecz wnioskodawczynie kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego w obu instancjach.

W odpowiedzi na apelację uczestnik postępowania wniosł o jej oddalenie oraz o zasądzenie od wnioskodawczynie na swoją rzecz kosztów postępowania wg norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie jest zasadna i podlega oddaleniu.

W pierwszej kolejności należy odnieść się do zarzutu naruszenia art.233 k.p.c., gdyż dopiero prawidłowo ustalony stan faktyczny może być podstawą stosowania norm prawa materialnego.

Dopuszczenie się obrazy art. 233 § 1 k.p.c. przez sąd może polegać albo na przekroczeniu granic swobody oceny wyznaczonej logiką, doświadczeniem, zasadami nauki albo też na niedokonaniu przez sąd wszechstronnego rozważenia sprawy. W świetle utrwalonych poglądów judykatury i piśmiennictwa prawniczego, nie jest wystarczającym uzasadnieniem zarzutu naruszenia normy art. 233 § 1 k.p.c. przedstawienie przez stronę skarżącą własnej oceny dowodów i wyrażenie dezaprobaty dla oceny prezentowanej przez Sąd pierwszej instancji. Skarżący ma obowiązek wykazania naruszenia przez sąd paradygmatu oceny wynikającego z art. 233 § 1 k.p.c. (a zatem wykazania, że sąd a quo wywiódł z materiału procesowego wnioski sprzeczne z zasadami logiki lub doświadczenia życiowego, względnie pominął w swojej ocenie istotne dla rozstrzygnięcia wnioski wynikające z konkretnych dowodów - grupy dowodów). Skuteczne postawienie zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. wymaga wykazania, że sąd uchybił zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego, to bowiem jedynie może być przeciwstawione uprawnieniu sądu do dokonywania swobodnej oceny dowodów. Nie jest natomiast wystarczające przekonanie strony o innej niż przyjął sąd doniosłości poszczególnych dowodów i ich odmiennej ocenie niż ocena sądu.

Dokonując oceny dowodów zaoferowanych przez strony postępowania Sąd Rejonowy prawidłowo jest ustalił, że sporna linia energetyczna została wybudowana w 1941 roku. Wskazuje na to przedłożony przez uczestnika dokument – odpis założeń projektowych, protokół przeglądkowy linii 15kv D.-N.. Z treści tego dokumentu wynika wprost, że obiekt

istnieje od 1941 roku, razem 30 lat. Koresponduje to z zeznaniami świadka Z. M., który zeznał, że linia istnieje od 1941 roku. Zeznania te należy uznać za wiarygodne, świadek jako inspektor robi oględziny całej tej linii, przechodzi sprawdzając, czy nie ma uszkodzeń, a w zakładzie pracuje od 1971 roku. Zeznania świadka Z. M. oraz przedłożone dokumenty projektowe (odpis uzgodnień, wykaz właścicieli gruntów na trasie projektowanej linii ŚN 15kV), wskazują także, że przebieg przedmiotowej linii nie zmienił się.

O ile okoliczność wybudowania przedmiotowej linii średniego napięcia w 1941 roku nie budzi wątpliwości w świetle zgromadzonych dowodów, to nie można przyjąć, że już od tej daty znajdowała się w posiadaniu poprzedników prawnych uczestnika. Jak wynika z zaświadczenia z Rejestru Przedsiębiorstw przedsiębiorstwo państwowe Zakłady (...) z siedzibą w W. zostało wpisane do rejestru w dniu 10 marca 1959 roku. Z pewnością zatem nie posiadało urządzeń przesyłowych na nieruchomości wnioskodawcy przed tą datą. Ustalenie zatem, że poprzednicy prawni uczestnika postępowania posiadali sporne urządzenia przesyłowe od 1941 roku jest błędne.

Uczestnik istotnie nie wykazał kiedy nastąpiło przyłączenie przedmiotowej linii średniego napięcia (ul(...)) do przedsiębiorstwa jego poprzedników prawnych. Na podstawie załączonych dokumentów można jednak logicznie przyjąć, że skoro w latach 1972-1973 linia ta została poddana modernizacji przez Zakład (...)–Północ, to co najmniej od tego czasu pozostawała w posiadaniu tego Zakładu.

Przechodząc do oceny zasadności zarzutów naruszenia przepisów prawa materialnego wskazać należy, że apelująca kwestionuje przede wszystkim dopuszczalność zasiedzenia służebności o treści takiej jak służebność przesyłu w okresie przed jej uregulowaniem w kodeksie cywilnym.

Zarzut ten nie jest zasadny. Wbrew wywodom zawartym w apelacji w orzecznictwie Sądu Najwyższego oraz sądów powszechnych należy uznać za dominujący pogląd, że także przed uregulowaniem instytucji służebności przesyłu w przepisach art.305¹ k.c. tj. przed dniem 3 sierpnia 2008 roku istniała możliwość zasiedzenia służebności o treści odpowiadającej służebności przesyłu, zaś okres występowania na nieruchomości stanu faktycznego odpowiadającego treści służebności przesyłu przed wejściem w życie art. 305¹ – 305⁴ k.c. podlega doliczeniu do czasu posiadania wymaganego do zasiedzenia tej służebności. (przykładowo uchwała Sądu Najwyższego z dnia 22 maja 2013 roku sygn. III CZP 18/2013, uchwała Sądu Najwyższego z dnia 7 października 2008 roku III CZP 89/2008, postanowienie Sądu Najwyższego z 13 października 2011 roku V CSK 502/10.). Co więcej, w judykaturze podkreśla się, że przepisy te ukształtowane zostały z jednoznaczną intencją potwierdzenia dotychczasowej praktyki orzeczniczej, która konsekwentnie przyjmowała możliwość ustanowienia na nieruchomości służebności gruntowej, pozwalającej na korzystanie ze znajdujących się na niej urządzeń przesyłowych przez przedsiębiorcę wykorzystującego je w swojej działalności gospodarczej. Z perspektywy systemu prawa wprowadzenie art. 305¹ – 305⁴ k.c. oznaczało przede wszystkim uszczegółowienie treści przepisów prawa i nie wiązało się z wprowadzeniem nowych norm prawnych, które znacząco odbiegałyby od norm obowiązujących już wcześniej w ramach ogólnej regulacji służebności gruntowych. Nie ulega także wątpliwości, że wprowadzenie omawianej nowelizacji miało na celu przede wszystkim potwierdzenie i uporządkowanie wcześniejszego orzecznictwa, nie zaś wprowadzanie całkowicie nowego rodzaju prawa rzeczowego.

Ponadto w postanowieniu z dnia 12 stycznia 2012 roku sygn. IV CSK 183/11 Sąd Najwyższy wskazał, że nie ma żadnych podstaw do przyjęcia, iż posiadanie służebności przesyłowej przez przedsiębiorstwo państwowe przed dniem wejścia w życie ustawy nowelizującej kodeks cywilny z 1989 roku nie było posiadaniem w rozumieniu art.352§ 1 k.c. i nie mogło prowadzić do zasiedzenia.

W wyroku w składzie siedmiu sędziów z dnia 15 stycznia 2009 roku I CSK 333/07 Sąd Najwyższy wyjaśnił, że zasada jednolitego funduszu własności państwowej nie oznaczała, iż przedsiębiorstwo państwowe nie mogło wystąpić z roszczeniem na podstawie art.231 § 1 k.c. w stosunku do nieruchomości znajdującej się w jego władztwie. Przyjmowano zgodnie, że wprawdzie ze względu na tę zasadę państwowa osoba prawna nie mogła przeciwstawić Skarbowi Państwa jakichkolwiek własnych uprawnień, jednakże w stosunkach zewnętrznych z osobami trzecimi miała pozycję taką jak właściciel. W konsekwencji wszelkie roszczenia jakie powstawały ze względu na składniki mienia państwowego pozostające w zarządzie państwowej osoby prawnej, realizowała w imieniu własnym ta osoba. O ile

więc w relacjach wewnętrznych między Skarbem Państwa a państwową osobą prawną posiadaczem samoistnym nieruchomości państwowej było zawsze państwo, o tyle z punktu widzenia relacji zewnętrznych przedsiębiorstwo państwowe, które władało oddaną mu w zarząd nieruchomością, powinno być uznawane za posiadacza samoistnego nieruchomości niezależnie od tego czy była to nieruchomość państwowa. To rozumowanie dotyczące posiadania samoistnego nieruchomości wykonywanego przez przedsiębiorstwo państwowe w okresie obowiązywania art.128 k.c. w pierwotnym brzmieniu można tym bardziej odnieść do posiadania w zakresie służebności przesyłowej.

Objęcie nieruchomości wnioskodawcy w posiadanie w zakresie służebności gruntowej nastąpiło 31 grudnia 1973 r. (ostatni dzień roku, w którym przeprowadzono modernizację linii). Tak jak trafnie przyjął Sąd Rejonowy, objęcie w posiadanie nastąpiło w złej wierze. Pozwany nie legitymował się ani decyzją administracyjną ani umową z właścicielem gruntu, zatem nie mógł uznawać że przysługuje mu prawo do ingerowania w nieruchomość powódki.

Termin zasiedzenia upłynął zatem nie z dniem 1 stycznia 1962 roku, lecz z dniem 1 stycznia 1993 roku. Przepis art. 172 k.c. w brzmieniu nadanym nowelizacją z dnia 28 lipca 1990 roku, Dz.U.Nr 55 poz.321 ze zm. obowiązującą od 1 października 1990 roku) przewiduje 30-letni termin zasiedzenia w złej wierze.

Od roku 1973r. linia ta pozostawała w posiadaniu jednostki noszącej nazwę Zakład (...) w Ł., która wchodziła w skład przedsiębiorstwa państwowego Zakłady (...) w W.. W dniu 12 lipca 1993 r. dokonano podziału przedsiębiorstwa państwowego Zakład (...) w Ł. w celu wniesienia przez Skarb Państwa zorganizowanej części mienia do spółki akcyjnej (...) S.A. w W.. Dokonano przekształcenia Zakładu (...) w Ł. w jednoosobową spółkę Skarbu Państwa pod nazwą (...) Spółka Akcyjna w Ł.. Nowo powstałej spółce (...) S.A. w W. przekazano składniki majątkowe w postaci stacji J., P. i Z., w tym linie średniego napięcia 15kV.

Zasiedzenie służebności nastąpiło zatem na rzecz (...) S.A. w Ł. – poprzednika prawnego uczestnika postępowania.

W konsekwencji, mimo ustalenia błędnej daty zasiedzenia służebności, Sąd Rejonowy prawidłowo przyjął, że uczestnikowi przysługuje skuteczne względem wnioskodawcy prawo korzystania z nieruchomości, a wniosek o odpłatne ustanowienie służebności podlega oddaleniu.

Z tego względu Sąd Okręgowy oddalił apelację na podstawie art.385 k.p.c. w zw. z art.13 § 2 k.p.c.

O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art.520 § 2 k.p.c. uznając, że interesy uczestników postępowania były sprzeczne. Wysokość wynagrodzenia pełnomocnika uczestnika została ustalona na podstawie § 8 pkt 3 w zw. z § 13 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (t.j. Dz.U z 2013 poz.461).